

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ————— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

„Popa“.

(Urmare din Nr. 23 și fine.)

Și acum să întoarcem vre-o câteva pagini înainte și să ne întrebăm că ce înseamnă astăzi în lumea noastră românească modernă, noțiunea de „popă“. Lumea de astăzi, în contrast cu lumea veche, care îl venera și-l urma, l-a pus pe popa în znoave, a uitat trecutul frumos și meritos al popilor și mai mult își bate joc de ei, de cât să-i asculte. Și de unde în vremea veche, zice-se, că popii erau țărani, dar erau țărani frunțași cu casă și masă și cu toate cele de lipsă, astăzi e drept că „popa“ nostru este om inteligent cu maturitate și cu atâtea cursuri teologice, dară e om sărac lipsit pământului fără casă, fără masă, fără cele de lipsă pentru susținerea familiei. Stăpânirea care s-a dus a umilit și sărăcit preoțimea cu intenție și sistem, ca să facă să dispară un element conducător al poporului nostru și primejdios pentru ea. Ai noștrii, fără să judece lucrurile mai adânc, au aprobat și ei umilirea și sărăcirea preoțimei din alt punct de vedere.

Ai noștrii au fost de părerea, că da preotul trebuie să-și jertfească tot ce are pentru binele poporului, pe el și familia, dar în schimb, nu este ertat să se prea simtă bine, pentru că aceasta ar fi un mare rău, s-ar lăpăda de popor și și-ar căuta de treaba lui și așa, mă rog, am pregătit calea unui grozav dezastru național! Dacă s'a susținut despre marele nostru poet, Eminescu, că dacă nu ar fi fost sărac nu ar fi scris divinele lui poezii, deși talentul și cultura lui Eminescu tot-acelea ar fi fost, ori ar fi ploat ori ba în mansarda lui, deci și popii, când le va merge bine nu vor mai fi popi cumsecade. Astfel de bazaconii și ciudățenii cred că nu se vor mai propaga în lumea noastră noauă și liberă din partea unor oameni, cari vroesc să fie luați în serios. Chiar așa precum nu ar fi suferit nimica în privința talentului și a producției marele Eminescu, dacă avea o casă frumoasă și un traiu bun, din contra poate că ar fi dat literaturii românești și mai multe frumseți, așa nici preoților nu le va strica absolute de loc, dacă îi vom ridica din starea în care i-a aruncat-o stăpânire străină și dușmană pe toate terenele vieții românești. Dacă cutare domn avocat a rămas om de omenie, câștigând sume frumoase dela fiecare proces, încât își poate permite luxul, să-se imbrace cum

se cade, să trăiască bine și să-și crească familia cum trebuie, putem fi de tot siguri că nici preoților, cari îndeplinesc cea mai esențială slujbă de a crește cetățeni morali, nu-le va strica dacă vor fi aduși la acea bunăstare, fără care nu se poate închipui că poate să-și îndeplinească chemarea lor nobilă.

Țările culte și oamenii culți au trecut de când îi lumea la ordinea zilei preste adevărul acesta și de aceea și la noi e vremea vremii să scoatem din ghiarele mizeriei preoțimea. E o nedreptate strigătoare la ceriu că văduvele și orfanii preoților să ajungă pe drumuri după moartea preotului și să servească de exemplu de îngrozire tinerilor, cari vor să meargă pe cariera teologică. Azi suntem mai ales în pericolul să rămănem fără preoți la înălțimea chemării lor pentru că, pe toate carierele afli o plată omenească, numai pe cea teologică nu. Biserica noastră fără preoți mulțumiți cu soarta lor nu va putea să învie niciodată, asta una e sigură.

Tagma preoțească nu a păcătuit cu nimică contra neamului, din contra a adus servicii neprețuibile în trecut și fără de aceste nu va putea exista nici în viitor, pentru că oricâte instituții va avea neamul nostru, dacă în păturile de jos va dispărea morala și bunăcreșterea, cari virtuți le propagă chiar biserica cu preoții ei, atunci am terminat-o.

Atunci când am ajutat material cește preoțimea i-am dat posibilitatea să se și cultive. Atunci nu vom mai afla pe preoții noștrii ca acum, la munca câmpului, la arat și sămănat, ci acolo unde ar trebui să fie în biblioteca lui bogată, de unde să scoată povețe înțelepte pentru poporul lor și l-am afla la sămănat Duminecă în sf. biserică. Vremea enciclopedicilor a trecut de mult, așa că nu mai putem aștepta și nici nu trebuie să așteptăm, ca preotul să fie de toate, numai preot nu.

Faceți, vă rugăm, puternicilor, din preoți tot atâtea santinele ilustre și temute ale neamului nostru, nu cerșitori în reverendă.

Rusticus.

Nr. 215—1920.

Apel.

Comitetul central al „Asociațiunii“ s'a fost adresat în anii trecuți către publicul nostru cu rugarea: să-i trimită pentru proiectatul *Album al eroilor* din anii de război câte o fotografie (pe cât posibil format cabinet) a scumpilor lor decedați, însemnând pe dosul ei, în mod legibil,

numele decedatului, ocupațiunea și localitatea în care trăia înainte de război, anul nașterii, data morții, rangul său ca militar, trupa la care a servit, distincțiile sale militare și, dacă se poate locul în care a căzut sau a fost rănit cel decedat. Totodată s'a fost indicat în apel, că fotografiile pot fi însoțite și de date biografice mai amănunțite, care se vor păstra în Arhiva „Asociațiunii“ și la timpul său se vor da publicității.

De pe fotografiile, intrate la „Asociațiune“, s'au făcut clișee și s'au publicat în Calendarul „Asociațiunii“, pe anii trecuți și se vor introduce la timpul său și în Album.

De astădată repetăm rugarea noastră către familiile acelor viteji, cari și-au jertfit viața în război, ca să ne trimită fotografiile iubiților lor decedați, din cari, întrucât li se va putea face loc, se vor publica și în Calendarul „Asociațiunii“ pe anul 1921.

Totodată rugasem On. nostru public să ne trimită toate scrisorile trimise acasă de soldații noștri dela front, în care se vorbește despre lupte și alte întâmplări de interes general și toate poeziile scrise de ei și nepublicate în ziare.

Socotind, că adunarea și studiarea acestui material are să fie de un folos neprețuit, rugăm și acum On. noastră preoțime și învățătorime cum și pe toți intelectualii noștri, să stăruie în cercul lor de activitate pentru ca acest nou apel să aibă un răsunet cât mai desăvârșit la obștea căreia îi este adresat.

Sibiul, din ședința comitetului „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în 4 Martie 1920.

Andrieu Bârseanu,
prezident.

Romul Simu,
secretar.

Nr. 323—1920.

Circulară

cătră onor. Direcțiuni ale despărțămintelor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Toți cei-ce s'au interesat de lucrările „Asociațiunii“ știu cât de frumos se porniseră, înainte de război, aceste lucrări în despărțămintele acestei instituții culturale. Aproape toate cele 87 despărțăminte, organizate până în 1-14, lucrau pe întrecute: ținându-și regulat adunarea cercuală și ședințele de comitet, făcând propagandă culturală și economică, înființând biblioteci populare, ținând prelegeri și cursuri de analfabeți, înscriind membri de toate categoriile și ostenind, într'un mod vrednic de toată lauda, pentru cauza mare și sfântă a culturii noastre naționale.

Războiul a întrerupt, deodată, în mod brusc această lucrare plină de mari nădejdi.

În anul trecut, 1919, după o întrerupere de peste 5 ani, la învătarea comitetului nostru central, o seamă de despărțăminte au început a se reculege, unele ținându-și adunarea cercuală, reconstituindu-și organele de conducere, înscriind un număr considerabil de membri, făcându-și un plan de lucrare și stăruind cu hărnicie pentru realizarea lui. Alte despărțăminte au făcut mai puțin; dar s'a văzut că, între împrejurările date, și-au dat silința să desmortească spiritele, che-

mându-le la împlinirea datorințelor, ce le au pentru înaintarea culturii românești.

O mare parte dintre despărțăminte, însă, nu au dat până acum nici un semn de viață.

Acum datorință au și aceste, toate până la unul, să se reorganizeze și să se pună pe lucru.

Între primele lucrări de reorganizare numim: *ținerea unei ședințe de comitet*, convocată de directorul despărțământului, în lipsa acestuia de subdirectorul sau de cel mai în vârstă din membrii comitetului, și *ținerea adunării cercuale*, care în cele mai multe despărțăminte nu s'a mai intrunit din anul 1913.

Dispozițiile pentru convocarea și ținerea adunării cercuale se cuprind în Statute și în Regulamentul afacerilor interne pentru despărțăminte, din care trimitem spre orientare tuturor Direcțiilor câte un exemplar.

Relevăm din aceste dispoziții în deosebi pe cea cuprinsă în § 17 al regulamentului, în care se prevede, că *adunările cercuale ordinare au să se țină în semestrul I al fiecărui an*, și dăm expresiune dorinței, ca această dispoziție, dacă nu cumva intervin cauze de neînlăturat, să fie îndeplinită din partea tuturor despărțământelor.

Între chestiunile, care, pe lângă cele prevăzute în statute și regulamente, vor trebui puse în ordinea de zi a ședinței comitetului și a adunării cercuale, numărăm:

a) *Chestiunea noii arondări a despărțământelor*, prin care despărțământele prea extinse, constătătoare din prea multe comune, vor fi a se aronda în baza principiului, ca ele întrucât se poate, să nu cuprindă un număr mai mare de 15—20 comune, avându-se mai ales în vedere împrejurarea, ca ele, întrucât se poate, să cadreze cu plasele administrative (cercurile preteroriale).

În felul acesta lucrarea organelor din despărțământ se va înlesni foarte mult, va putea să devină mai efektivă și mai bogată în rezultate.

Această dispoziție se referă, îndeosebi la despărțământele, care au în administrarea lor comunele din două sau din mai multe plase, cum s. e. sunt desp. Orade, Caransebeș, Timișoara, Lugoj etc. și despărțământele care cadrează cu cuprinsul unei plase, dar constau din mai multe zeci de comune.

Referitor la arondarea de care ne ocupăm aici, rugăm pe domnii directori ai despărțământelor să prezinte comitetului central propuneri cât mai bine studiate și în consonanță cu interesele culturale ale poporului nostru din acele părți, recomandându-ne și persoanele, care ar fi să se încredințeze cu organizarea noilor despărțăminte.

Pentru înființarea de despărțăminte nouă în județul Aradului și Cenadului, cum și pentru incorporarea la despărțământele din vecinătate a comunelor rămase din despărțământele Sânmiclăușul-mare, Becicherecul-mare, Panciova, Vârșeț și Biserica-albă, comitetul central a luat dispoziții deosebite.

b) Se va discuta *chestiunea organizării agenturilor comunale și a bibliotecilor populare*, făcându-se pașii de lipsă pentru a constata, unde se află astfel de agenturi și biblioteci și din câte exemplare de cărți constau bibliotecile, — stăruind, totdeauna, pentru sporirea, distribuirea și îngrijirea cărților.

Observăm, că și comitetul central va spori în acest an bibliotecile populare existente și va înființa biblioteci nouă, cu cărți din darul dlui Vasile Stroescu și cu alte scrieri ce-i stau la îndemână, în 3000 comune.

c) Invităm deci, pe cărturarii noștri dela sate să constituie poporul în agenturi ale „Asociațiunii” și să ceară, prin despărțământul „Asociațiunii”, la care aparțin, câte o bibliotecă populară pe seama agenturii înființate și să poarte grijă de ea. În legătură cu agenturile și bibliotecile populare se va pune la ordinea zilei și chestia *Caselor naționale*, care va trebui să ne preocupe pe toți, neîntrerupt, până când aceste case vor deveni realitate în toate satele noastre.

d) Referitor la *chestia cooperativă*, pentru care au să facă propagandă la noi 2 conferințieri, ce ni s'au dat în ajutor din partea Centralei cooperativelor din București, cum și persoanele destinate de Banca agrară de dincoace de munți, — va fi bine dacă, cu ocazia adunării cercuale și prelegerilor populare, se va ținea câte o prelegere, pregătind, și în chipul acesta, terenul pentru înfăptuirea cooperației în satele

noastre; iar conducătorii însoțirilor sătești de credit sau alte cooperative, cari au trebuință de îndrumări, cum și conducătorii comunelor, în care ar fi pregătit terenul pentru înființarea unei cooperative, să ne dea de știre spre a le trimite persoane cu cunoștințe speciale, care să înjghebeze cooperativa dorită și ca să le trimitem statutele și îndrumările necesare.

e) Atragem, îndeosebi, atențiunea dlor directori ai despărțământelor asupra §-lui 9 al statulelor, în care s'au făcut schimbări esențiale referitor la taxele de membri și asupra §-lui 40, conform căruia despărțământelor le va reveni în viitor 50% din taxele membrilor activi și ajutători încasate de ele, cum și alte venituri, — ceea ce trebuie să fie un îndemn pentru conducătorii lor, ca să înscrie un număr cât mai mare de tot felul de membri și să caute a spori, și pe alte căi, mijloacele financiare ale despărțământelor.

În legătură cu acestea, atragem atențiunea dlor directori și asupra „Apelului” ce le-am trimis cu Nr. 232 a. c., referitor la *înscrierea de membri*, și-i rugăm să stăruie cu tot dinadinsul pentru a împlini în interesul înaintării culturii noastre naționale, cât mai mult rugarea ce le-am adresat.

Sibiul, în 1 Maiu 1920.

A Barseanu,
prezident.

Romul Simu,
secretar.

Nr. 461—1920.

Circulară

cătră despărțământele „Asociațiunii”, cătră băncile populare înființate în urma propagandei făcute de „Asociațiune” și cătră întregă obștea românească.

Avem onoare a aduce la cunoștință, că „Asociațiunea” va continua să facă și în viitor propagandă pentru înființarea băncilor populare și va iniția și o propagandă vie pentru înființarea cooperativelor de producție și consum, instituții, cari în vechiul Regat s'au înființat și funcționează cu miile, pe când la noi abia a răsărit ici-colea câte una și și aceste neajutorite, în lipsa de organizație unitară, de controlul așa de necesar, de îndrumări binevoitoare și de credit în condiții favorabile.

Pentru organizarea și dezvoltarea numitelor instituțiuni, comitetul nostru central a cerut ajutorul „Casei centrale a Cooperativelor sătești de producție și consum” din București și al „Băncii agrare” din Cluj. Amândouă aceste ne-au promis concursul lor, în ce privește conferențiarilor, controlorii și capitalul necesar.

„Asociațiunea” va pune gratuit la dispoziția tuturor acelor care i se vor adresa statute și îndrumări pentru bănci și cooperative, tipărite din darul dlui Vasile Stroescu, iar registrele pentru contabilitate, pe seama cooperativelor, se vor procura dela Tipografia Cooperației din București, fiind mai ieftine.

Alte imprimări pentru băncile populare se găsesc la noi, iar cele pentru cooperative la „Casa Centrală a Cooperativelor” în București.

Fiind convingși, că lipsa băncilor populare și cooperativelor la sate este una din lipsurile cele mai mari și păgubitoare înaintării poporului nostru, insistăm cu tot dinadinsul, și cu această ocazie, la organele despărțământelor și agenturilor „Asociațiunii”, și la toți cărturarii și binevoitorii neamului nostru, ca să chibzuiască asupra înființării unei bănci sau unei cooperative în fiecare sat și să ne avizeze, pentruca să putem lua fără întârziere măsurile de lipsă pentru înființarea și organizarea acelor; aceasta fiind calea cea mai nimerită și lesnicioasă de a spori și valoriza producția și de a ieftini articolele trebuincioase pentru trai.

Avem convingerea, că organele „Asociațiunii” și întregă obștea neamului nostru sunt pătrunse de însemnătatea instituțiilor de care ne ocupăm aici, și tocmai din acest motiv credem că nu au trebuință de multă stăruință și îndemnuri din partea noastră pentru îmbrățișarea lor.

Doar e timpul suprem, ca ceea ce alte neamuri și chiar frații noștri din vechiul regat au făcut bun și de folos, să facem și noi fără zăbavă.

Timp de pierdut nu e; orice zi de întârziere ar însemna pierderi considerabile pentru particulari, pentru națiune și patrie.

Așteptăm deci, să vedem obștea românească la lucru în rânduri compacte și pe acest teren, rămas până acum necultivat.

Sibiul, în 23 Iunie 1920.

Parteniu Cosma,
p. prezident.

Romul Simu,
secretar.

INFORMAȚIUNI.

Te Deum. Miercuri, în ziua Nașterii Sf. Ioan Botezătorul, s'a împlinit anul dela luarea imperiului asupra orașului Arad. Din acest prilej s'a oficiat — după terminarea Sf. Liturghii — în biserica catedrală un Te Deum prin P. S. Sa părintele nostru Episcop Ioan, asistat de protoierei M. Păcățian, Tr. Vățian, Dr. T. Botiș și diaconul I. Cioara. Cântările le-a executat corul măiestrului Atanasie Lipovan. Au luat parte toate autoritățile civile și militare și membrii corpului didactic din localitate.

Personal. P. S. Sa părintele nostru Episcop diecezan, Ioan I. Papp, s'a reintors Sâmbătă, în 20 Iunie (3 Iulie), din București la reședința Sa în Arad.

Congres religios. I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, va convoca pe toamnă un Congres religios pentru restabilirea raporturilor sdruncinate dintre societate și biserică, regularea activității clerului și a apostolatului mirenesc.

Statua Mântuitorului. Sculptorul american Epstein a expus în Londra o statuă a lui Hristos, care face astăzi senzație în cercurile artistice din capitală. Hristos este înfățișat în marmură albă, în mărime mai mare ca naturală, și în vestmântul său din mormânt. Fața cam bizară, dar serioasă și demnă. Sculptorul s'a exprimat, despre opera sa, în următoarele: „Fiecare om își are Hristosul său. Acesta e al meu. Capul nu aparține nici unei rase, nu este nici iudaic, nici european. Toate felurile de reprezentare ale lui Hristos, din școala marilor artiști italieni, voiesc să înfățișeze, mai mult sau mai puțin, omenimea întreagă, ceva universal. Eu am încercat să reprezint, înainte de toate omul. Mămile, în urma semnelor sale de rană, sunt ușor accentuate; căci, pentru mine, este lucrul de importanță suferința lui. Și aceasta voiam s'o exprim prin mână. Orice sculptor trebuie să rostească o idee hotărâtă în opera sa. Un ziar englez crede că a surprins, în statua aceasta, oarecare asemănare cu Wilson

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. ort. rom. a II-a din Timișoara-Mehala se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala” pe lângă salariul următor:

1. Salar fundamental în bani gata 1200 coroane și cortel în natură dela comuna bisericăsească; întregirea salariului să va cere dela stat.
2. Pentru competiția de grădină 20 cor. relut.
3. Pentru conferințe 20 cor. când participă.
4. Pentru scripturistică 10 coroane.

Alesul va fi îndatorat pe spesele sale proprii a îngriji de curetenia locuinței sale învățătoresci în partea din lăuntru, iar curățenia în partea din afară și eventualele reparaturi, cari prin folosință naturală provin, cad în sarcina susținătorului de școală. Alesul va fi îndatorat a conduce și ținea și cantoratul în biserică fără altă remunerațiune precum și a ținea cu elevii săi și cei de confesiunea noastră dela școalele de stat din loc în toată Dumineca și Sărbătoarea înainte de sfta Liturgie, exortări religioase și să-i instrueze în cântările bisericăsești. Dela recurenți se cere evalueația învățătorescă prescrisă de lege.

Recurenții sunt avisați, că recursele lor instruite cu documentele reclamate de condițiunile acestui concurs, adresate comitetului parohial în Timișoara-Mehala să le subștearnă în termenul prescris Prea Onoratului Domn proto-

presbiter Ioan Oprea în Timișoara-Fabric, precum și a se prezenta pe timpul publicat în vre-o Duminecă ori Sărbătoare în sfta biserică d'aici, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic și pentru a se arăta și poporului.

Din ședința comitetului parohial gr. ort. român din Timișoara-Mehala, ținută la 1/14 Septembrie 1919.

Sava Curule m. p. președintele comitetului par. *Moise Doboșan iun.* m. p., notarul comitetului par.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* m. p., protopresbiter tractual.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Șag (Temesság) protopopiatul Timișoara, devenit vacant prin strămutarea învățătorului Antoniu Nevrinceanu, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicarea în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: Salar de 1200 cor. pentru învățător începător, respective salariul corespunzător anilor de serviciu computabili. Întregirea salariului conform legii se va cere dela stat — Cvartir liber cu 2 odăi și grădină corăspunzătoare. Pentru conferință și scripturistică câte 20 cor. de tot 40 cor. și în fine pentru conducerea corului vocal pe 4 voci va primi anual un onorar de 200 coroane.

Alesul învățător va avea îndatorirea ca să provadă și cantoratul și să conducă elevii în toată Dumineca și sărbătoare în sfânta biserică și să instruiască și să cânte cu dânsii răspunsurile sfintei liturghii fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poțitiți ași înainta în termenul concursual documentele lor originale (extras de botez, atestat de școalele medii, diploma învățătorescă, atestat de apartinență, atestat de față cu îndatoririle sale față cu militia și în fine eventualele atestate de serviciu) însoțite de un petit adresat comitetului parohial din Șag, la Preaonoratul oficiu protopopesc tractual din Timișoara și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică din Șag spre a și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Șag din ședința com. par. ținută la 7/20 Oct. 1918.

George Rusu, m. p. președinte al com. par. *Nicolae Savii* notar ad-hoc.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, protopop

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Dubochi Nadăș, ppiatul Timișorii, se publică concurs în termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Beneficiul împreunat cu acest post este: 1. Beneficiul casei și intravilanului parohial. 2. Beneficiul sesiunii parohiale în extensiunea ei de azi. 3. Stolele și birul parohial legal. 4. Eventuala întregire de dotație dela stat, pe care însă nici comuna bis. și nici autorit. diecezană nu-o garantează.

Cel ales va avea să achite dările după beneficiul său și se catehizeze la școalele din loc fără altă remunerație.

Parohia este de clasa III-a deci dela recurenți se recere cvalificația pentru astfel de parohii. Reflectanții întru-cât sunt din altă dieceză vor avea să dovedească la ppopol tractual înainte de prezentare în parohie, că au concesiunea prealabilă a Prea Sf. Sale Domnului Episcop de-a putea recurge la aceasta parohie, vor avea să-și prezinte documentele originale în termenul concursual la Prea On. oficiu protopopesc din Timișoara (Fabric) și totodată a-se prezintă cu observarea Ș-ului 33 din Regulamentul pentru parohii sub durata concursului în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din Dubochi-Nadăș, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Ioan Oprea*, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci (cl. sup. III-VI.) dela școala conf. din comuna Almaș, ppiatul Buteni, județul Arad prin aceasta să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul officios diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumente împreunate cu postul inv. sunt: 1. Salar în bani gata dela comuna bis. 1000 cor. 2. Cvartir cu 2 chili, cuină cămară,

grajd, cocină, fântână și 1/2 grădină. 3. Spese de conferință (dacă va participa) 40 cor. 4. Scripturistica 20 cor. 5. Pentru curatorat 60 cor. 6. Pentru vărui (peste an) 20 cor. 7. 4 stângini de lemne pentru încălzirea salei de inv. 8. Conpetința de lemne din pădurea urbanală după dreptul legal al inv. 9. Venitele cantonale îndatinate. 10. Întregirea de salar, precum și adanșele și ajutoarele, să vor cere dela stat.

Învățătorul ales va fi deobligat a cânta cu copii în biserică răspunsurile liturgice și funebrale la morți și a instrua școlarii de repetiție. Reflectanții la acest post să vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic, iar cererile de concurs adresate com. par. din Almaș să vor înainta of. prot. din Buteni.

Din ședința com. par. din Almaș ținută la 31 Mai st. n. 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin*, protopop al tractului Buteni.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea unui post învățătoresc dela școala confesională gr. ort. român din Bârșă se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Salar dela comuna 1000 cor. și eventuala întregire dela stat.

2. Locuință corespunzătoare cu supraedificate și 1/2 intravilan grădină.

3. Spese de conferință și scripturistica câte 50 coroane.

4. Venitele cantonale obicinuite.

De încălzirea și curățirea internă o locuinței se va îngrijii învățătorul ales, carele va avea, să conducă strana și să instruiască elevii în cântările bisericesti, iar încât va ști conduce cor, se va împărtași de remunerațiune specială.

Reflectanții sunt datori, ca recursesle lor, ajustate cu toate documentele recerute și adresate comitetului parohial din Bârșă, să și le înainteze în termenul concursual Preaonoratului oficiu protopresbiteral gr. or. rom. din Buteni, având a se prezenta în acest termen în sf. biserică din Bârșă, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința extraordinară a com. par. gr. or. rom. din Bârșă, ținută în 4/17 lunlu 1920.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *F. Roxin*, ppter. insp. școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea a lor 2 posturi de învățător vacante din Șomoșcheș, protopopiatul lneu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Venitele sunt, pentru fiecare învățător:

1. Salar în bani 850 cor. dela care suma în sus se va cere asemnarea ajutoriului dela stat, care deja e și votat pentru ambele posturi.

2. Câte 4 iugere de pământ arător cu drept de pășune.

3. Cvartir în natură.

4. Conferință 40 cor.

5. Scripturistica 40 cor.

6. 12 metri lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ.

Reflectanții sunt deobligați a instrua copii în cântările bisericesti și naționale, a-i conduce la bis și a cânta cu ei la serviciile dzești. De asemenea sunt deobligați a conduce și stranele.

Reflectanții sunt poțitiți a-și innainta cererile de concurs, adresate com. par. din Șomoșcheș și ajustate cu documentele prescise P. O. of. protopopesc din Boroșineu, iar în careva Duminecă sau sărbătoare a se prezenta în s. bis. spre a-și arăta desteritatea în cele cantonale.

Dat în ședința com. par. din Șomoșcheș ținută la 21 Iunie (4 Iulie) 1920.

Simeon Bulcu, m. p. preș. *Teodor Apatean*, m. p. not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p. ppresbiter, insp. de școale conf.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala confesională ort. rom. din Sânmihaiul-român din partea dreaptă a canalului „Bega” să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia officioasă „Biserica și Școala”.

Salarul este următorul:

1. În salariul fundamental dela comuna bis. 1000 cor. 2. Întregirea dela stat, despre care comuna bis. nu garantează. 3. Ne fiind locuința pentru învățător, până când se va putea zidi, alegândul va primi din cassa cultuală anual 240 cor. relut de cvartir. 4. Dela înmormântări unde va fi chemat 4 cor. 5. Pentru scripturistica anual 24 cor. 6. Pentru participare la adunările și conferințele învățătoresci 40 cor. 7. Un intravilan pentru legume, pe care mai târziu se va zidi locuința învățătorului, despre a cărei curățenie pe dinafară să va îngrijii comuna bisericască, iar pe din lăuntru alegândul învățător. Intru cât alegândul învățător va forma și conduce cor, pentru aceasta va primi anual 400 cor., care sună să va solvi în părți egale din cassa bisericeii și a cultului; afară de aceasta va mai primi o terțialitate din venitul curat a concertelor ce va da.

Alegândul va fi îndatorat a conduce și țânea cantoratul în biserică fără altă remunerațiune, a instrua elevii în cântările bisericesti și a-i conduce la sfta biserică.

Recurenții, recursesle lor ajustate cu documentele necesare și adresate comitetului paroh. ort. rom. din Sânmihaiul-rom., le vor subșterne în termenul legal Prea Onoratului oficiu protopresbiteral ort. rom. din Timișoara-Fabric. Înainte de alegere se vor prezenta în sfânta biserică din Sânmihaiul-rom. pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, ppresbiter, insp. de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională ort. română din Bulza, protopresbiteratul Lipovei se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul officios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata dela parohie 516 cor. 40 fil.

2. Pământ în natură în valare de 80 cor.

3. Pentru lemnele învățătorului 40 cor.

4. Cortel liber și grădină 1/4 de jugăr.

5. Pentru conferință 20 cor.

6. Pentru scripturistica 6 cor. — 7. Întregirea după lege se va cere dela stat.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngrijii comuna bisericască.

Alesul este îndatorat a provedea cantoratul în și afară de biserică, a conduce elevii la sf. biserică și ai instrua în cântările bisericesti, va luă parte la înmormântări și în fine va ținea școala de repetiție fără alta remunerație.

Recursesle ajustate cu documentele recerute, adresate Comitetului parohial din Bulza, se vor înainta P. On. oficiu protopopesc din Lipova în termenul concursual, sub care durată reflectanții au să se presinte în sf. biserică din Bulza în cutare Duminecă ori sărbătoare, pentru a-și arăta desteritatea în cele cantonale.

Din ședința Comitetului parohial din Bulza, ținută la 18/31 Ianuarie 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă* protopresbiter inspector școlar conf.

—□—

2—3

92—919.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala ort. română din Tauț să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Venitele sunt: 1. Salar dela epitropia cultuală 966 cor. 2. Cvartir și grădină. 3. Cânepiște. 4. Întregirea asigurată dela stat. 5 Conferință inv. 20 cor. 6. Scripturistica 10 cor. 7 Venitul șolar. 8. Pentru susținerea și conducerea corului 200 cor. — Alesul e deobligat a conduce strana.

Recursesle adresate Of. par. din Tauț și ajustate cu documentele recerute sunt a se înainta oficiului ppterat din Buteni, având reflectanții a se prezenta în termenul concursual la s. biserică din Tauț pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *F. Roxin* protopresbiter insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională română din Dorgoș protopresbiteratul Lipovei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul officios „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Salar în bani gata dela parohie 1200 cor. b) Locuință cu grădină. c) Ajutor dela stat în conformitate cu anii de serviciu a învățătorilor. De încălzirea și curățirea salei de învățământ pe din lăuntru și pe din afară se va îngriji comuna bisericească.

Alesul este îndatorat a provedea cantoralul în și afară de biserică a conduce elevii la sf. biserică, ai înstruă în cântările bisericești și a ținea școala de repetiție fără alta remunerațiune.

Recursele ajustate cu documentele reperate adresate Comitetului parohial din Dorgoș se vor înainta P. On. oficiu protopopesc gr. ort. român din Lipova în termenul concursual sub care durată reflectanții au să-se prezinte în sf. biserică din Dorgoș în cutare Duminecă ori sârbătoare, pentru a-și arăta desteritatea în cele cantorale.

Din ședința Comitetului parohial gr. or. rom. din Dorgoș, ținută la 7/20 Ianuarie 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Fabriciu Manuilă* protopresbiter inspector școlar confesional.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești cantorale dela școala confesională ort. rom. din **Prăjești**, protopresbiteratul Buteni, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele beneficii:

1. Salar fundamental în bani gata 300 cor. plătiți anticipativ în rate 3 lunare.

2. Venite cantorale 10 cor.

3. 9 jug. cat. pământ învățătoresc și dreptul de pășunat, după care darea are să-o solvească alesul învățător.

4. 9 Hl. 60 l. bucate jumătate grâu, jumătate cucuruz.

5. 60 l. fasole.

6. 16 metrii lemne aduse acasă la învățător, din cari are a-se încălzi și sala de învățământ.

7. Pentru conferința inv. 20 cor.

8. Pentru scripturistică inv. 10 cor.

9. Ajutorul de stat se va cere dela statul român.

10. Locuință în natură (2 chilii, cuină și cămară) și grădină pentru legume.

Alesul va provedea și cantoralul în și afară de biserică, având a conduce elevii la sf. biserică în Dumineci și sârbători.

Recurenții au a-se prezenta la sf. biserică în termenul concursual spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial, ținut la 4/17 August 1919.

Sabin Stefea, președ. com. par. *Terentie Codrean*, not. com. par.

În conțelegere cu: *F. Roxin*, ppt. ins. școl.

—□—

2—2

Pe baza înaltului ordin consistorial cu Nr. 1115/1920, prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. II. din comuna **Arăneag**, protopresbiteratul Șiriei, jud. Arad, cu termen de 30 de zile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente:

1. O sesiune parohială cu dreptul de pășune.

2. Birul legal. 3. Ștolele legale. 4. Intravilanul parohial de lângă biserică. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul are se poarte toate dările publice și să catehizeze și exorteze fără altă remunerație. Fiind parohia de clasa II-a reflectanții au să dovedească că posedă aceasta cvalificațiune.

Recursele ajustate cu documente originale precum și cu atestate despre serviciul de pân'aci, adresate com. par. din Arăneag, sunt a se susține oficiului ppopesc ort. rom. din Șiria, jud. Arad.

Reflectanți au, pe lângă strictă observare a § lui 33 din Regulamentul pentru parohii, a se prezenta în termenul concursual, în sf. biserică din Arăneag, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

La cei din altă dieceză să reclamă încuviințarea prealabilă a P. S. Sale Dlui Episcop diecezan.

Dat în ședința extraordinară a com. par. rom. ort. din Arăneag la 15/ 28 Mai 1920.

Alecsa Popa m. p. *Vasile Bacis* m. p. preș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* m. p. ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor la școala confesională rom. ort. din **Arăneag** jud. Arad protopresbiteratul Șiriei, prin acesta se escrie concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare, pe lângă următoarele venit:

1. 16 jughere catastrale de pământ împreună cu dreptul de pășune. 2. 1600 cor. bani gata din cassada cultuală. 3. Intregirea care să sperează din visteria statului. 4. Cvarțir în natură corespunzător cu supraedificate și grădină, în care să află și grădina pomologică. 5. O cănepiște. 6. Pentru scripturistică 30 cor. 7. Pentru conferință 50 cor. la an.

De curățirea internă a locuinței va îngriji învățătorul, tot dânsul va suporta și dările după beneficiu, iar de curățitul și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească, asemenea și de partea din afară a edificelor și supradedificatelor și a grajdurilor.

Alesul va avea să provadă cantoralul în și afară de biserică, să instrueze elevii în cântările bisericești și să-l însoțească regulat la serviciile divine, să provadă școala de repetiție, și dacă va fi capace să instrueze și cor, pe lângă remunerație specială.

Recursele sunt a se adresa com. par. diu Arăneag și a se espeda of. ppsc. rom ort. din Șiria, ajustate cu: Estras de botez, diploma de învățător, atestat de apartinență, de conduită, și eventualul serviciu prestat până aci.

Reflectanții au a se prezenta în sf. biserică de acolo în termenul concursual spre a să recomanda poporului și a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința extraordinară a com. par. din Arăneag ținută la 15/28 Mai 1920.

Alecsa Popa m. p. *Vasile Bacis* m. p. preș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* m. p. ppop. inspect. școlar confes.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea a-lor 2 posturi de învățător vacante din **Seleuș**, protopopiatul Boroșineu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Venitele sunt:

1. Salar pentru fiecare învățător dela epitropia cultuală 1200 cor. sau conform anilor de serviciu.

2. Cvarțir în natură.

3. La conferința învățătoarească câte 40 cor.

4. Scripturistică școlară câte 40 cor.

5. Pentru acoperirea salariului dela 1200 cor. în sus se va cere ajutor dela stat

Se notează că comuna ar mai asigura învățătorilor pentru instruirea tineretului în cântările bisericești și conducerea stranei și a corului în sf. biserică, folosința a lor 8 8 jugh. de pământ.

Reflectanți sunt poftiți a-și înainta cererile de concurs, adresate com. par. din Seleuș, și ajustate cu documentele prescrise P. O. oficiu protopopesc din Boroșineu, iar în careva Duminecă sau sârbătoare a se prezenta în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cele cantorale.

Din ședința com. par., ținută la 31 Mai (13 Iunie) 1920.

Ioan Manițiu,

preot preș. com.

Teodor Branc,

not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p. ppresbiter, insp. de școale conf.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa a III. **Hisiaș**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesiune parohială constătătoare din 30 jugăre pământ, parte arător, parte fânaț, și un intravilan de 800□.

2. Casa parohială cu 2 camere, bucătărie, grajd și intravilan.

3. Stolele legale.

4. Intregire dela stat după cvalificația preotului ales, pentru care însă parohia nu ia răspunderea.

Preotul ales va purta toate dările publice, după sesia ce o beneficiază, după locuință și intravilan.

De asemenea e îndatorat a catehiza pe elevii de religia gr. or. română dela școala comunală din loc, fără altă remunerație.

Reflectanții au să-și aștearnă petițiile în-

struate cu documentele reperate comitetului parohial din Hisiaș, pe calea oficiului protopresbiterat român ortodox din Belinț, în termenul concursual, și să se prezenteze într'o Duminecă ori sârbătoare, în sf. biserică din Hisiaș, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare, eventual în oratorie și în celebrare.

Dacă sunt din altă dieceză, trebuie să meargă la șeful tractual înainte de a se prezenta în parohie, spre a dovedi, că au cvalificația poftită de clasa parohiei, respective la P. S. Domn. Episcop diecezan spre a li se da voie să reflecteze.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești dela școala conf. gr. or. rom. din **Groși** (protopresbiteratul Radnei) să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata 868 cor.

2. Pământul inv. 100 cor.

3. Stole dela înmormântări cu liturgie 5 cor. fără liturgie 2 cor. — 100 cor.

4. Spese de conferință 20 cor.

5. Scripturistică 10 cor.

6. Lemne 66 cor.

Cortel cu grădină de legume.

Intregirea salarului se cere dela stat.

Recursele ajustate cu toate actele necesare adresate comitetului par. din Groși să vor înainta la oficiul protopopesc ort. român din Radna în termenul fixat, iar reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o Duminecă în sf. biserică din Groși pentru a-și arăta desteritatea în cele cantorale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* m. p. protopresbiter.

—□—

3—3

Duplicate.

Gheorghe Pascu, născ. la 24 Febr. 1899 în Arad, pierzându-și testimoniul din cl. VI. a școlii primare de aplicație dela institutul pedagogic ort. român din Arad, eliberată la finea anului școlar 1910—11 sub Nr. 8 M. 1910—11, i-s'a estradat cu datul de 7 Iulie n. 1920, Nr. 505 P. 1919—20, duplicat, prin ce originalul de declară de anulat.

Aron Handa, născ. 13 Oct. 1869, în comuna P. Zăvoeni, jud. Bihor, pierzându-și diploma de învățător eliberată la 18 Iunie (1 Iulie) 1905, Nr. 56 P. M. 1905, i-s'a estradat cu datul de 22 Iunie (5 Iulie) 1920, Nr. 494 P. 1919—20 duplicat, prin ce originalul de declară de anulat.

Gavril Popluca, născ. la 1 Nov. 1879, în comuna Beius, județul Bihor, pierzându-și absolutorul teologic eliberat la 29 Iunie 1900, sub Nr. 5 T. M. 1899—1900, i-s'a estradat cu datul de 19 Iunie (2 Iulie) 1920, Nr. 167 T. 1919—20, duplicat, prin ce originalul se declară de anulat.

Direcțiunea instil. ped. teol. ort. rom. din Arad.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reîncept activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțești. Confeționează: haine civile, ornate bisericești, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Librăria Diecezană, Arad.

Cenzurat: **Alexandru T. Stamatiad.**

Redactor responsabil: **Dr. Teodor Botiș**, profesor.